

**Силабус навчальної дисципліни
«ПРИКЛАДНА СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»
Спеціальність: 231 Соціальна робота
Галузь знань : 23 Соціальна робота**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна вибіркового компонента із фахового переліку
Семестр	Осінній семестр
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/загальна кількість годин	3 кредити/90 годин
Мова викладання	українська
Що буде вивчатися (предмет вивчення)	<p>На сьогодні неможливо уявити жодну зі сфер суспільного життя, в якій зовсім не була б потрібна прикладна соціальна психологія. Всюди, де живе та працює людина, з'являються проблеми, пов'язані з її психікою. Щоб вирішувати такі проблеми та інші схожі задачі потрібні справжні професіонали у галузі соціальної психології. Тому пропонуємо ознайомитися з характеристикою даного напрямку. Прикладна соціальна психологія — галузь науки, яка покликана допомагати втілювати в життя мрії та бажання суспільства. Для цього у цій сфері проводяться дослідження, які дають основу для встановлення соціально-психологічного стану. Предметом вивчення є консультування, діагностування та реалізація впливу на соціальні та психологічні фактори з допомогою різноманітних психотерапевтичних технологій в усіх умовах, сферах на різних етапах. Ця наука є одночасно і соціальною практикою, і психологічною теорією. До практичного спрямування включають такі напрямки: соціально-психологічна діагностика (з'ясування діагнозу), соціально-психологічний вплив, соціально-психологічне консультування (спілкування психолога з особою чи групою осіб), приділяти соціально-психологічну допомогу. Прикладна соціальна психологія виконує безліч різних функцій, котрі можна класифікувати наступним чином: у сфері соціальної практики; у сфері освіти; у галузі теорії. Функції даної науки націлені на вирішення конкретних проблем. Вони завжди персоніфіковані, конкретизовані та регламентуються законодавчими нормативними актами. Суть прикладної соціальної психології заключається у: вивченні закономірностей діяльності та поведінки людей,</p>

зумовлених об'днанням осіб у соціальні групи;
дослідженні психологічних характеристик соціальних груп та їх поведінки;
аналізі соціально-психологічних методів дослідження та впливу;
розгляді соціально-психологічних проблем в різноманітних сферах суспільного життя;
соціально-психологічному аналізі реальних життєвих ситуацій.
Прикладна соціальна психологія реалізується через розробку та впровадження в практику нетрадиційних методик:
візуальна психодіагностика (на основі симптоматики, ознак соціально-психологічних явищ);
соціальний психоаналіз;
психосемантика;
екологічна психологія;
вивчення ментальних характеристик (в тому числі життєвого шляху особистості);
використання досвіду східної психології;
створення високої ефективності експрес-методик;
проведення групової психотерапії, тренінгів тощо.
Завданням прикладної соціальної психології, як дисципліни, є навчання, а от як теорії — наукове обслуговування соціальної практики та методичне забезпечення професійної діяльності психолога-практика.
До речі, практикуючі соціальні працівники, які мають розумітися у прикладній соціальній психології, мають ще й дотримуватись етичного кодексу, суть якого зводиться до таких речей:
захист інтересів клієнта;
повага та дотримання конфіденційності у взаємовідносинах з клієнтами;
готовність розмежувати особисті почуття і професійні;
прагнення до соціальних змін;
бажання поділитися своїми знаннями та вміннями з іншими;
готовність сприймати індивідуальні та групові відмінності;
готовність діяти від імені клієнта.
Зазначені вище вимоги допомагають практичним психологам та соціальним працівникам бути компетентними, благонадійними, а довіру та прозорість відносин ставити на перше місце.
Загалом, психологи потрібні в галузях консультування, експертизи, в наукових дослідженнях, та не тільки. Соціальні психологи приймають участь у вирішенні проблем, вивченні внутрішніх та зовнішніх факторів поведінки та знаходять рішення, щоб об'єднати особисті можливості та потреби компанії та організації, налагоджувати цілі, мотивації, досвід та інтерес співробітників. Взагалі, діяльність професіоналів такого роду досить своєрідна та надзвичайно відповідальна і ризикова.
Випускники спеціальності «Соціальна робота» можуть знайти роботу у таких галузях:
політика,
охорона здоров'я,
освіта,
силові органи,

	<p>фінансові та комерційні заклади, тощо. Зазвичай, молоді професіонали працевлаштовуються: в соціальних центрах, службах по питаннях сім'ї та молоді, зкладах охорони здоров'я, навчальних закладах, дуже часто стають також іміджмейкерами, ведучими різноманітних тренінгів, спеціалістами по немедичній психотерапії.</p> <p>Прикладна соціальна психологія — це такий напрямок навчання, спеціалісти з якого потрібні будуть завжди, адже всі сфери життя стикаються з людським фактором, а отже потребують налагодження та вивчення зв'язків.</p>
<p>Чому це цікаво/треба вивчати (мета)</p>	<p>Ви навчитеся розумітися на: методологічних принципах, суті та завданнях соціальної психології; класифікації самого апарату соціальної психології; методах дослідження соціально-психологічних явищ; основах психології поведінки різних соціальних груп; актуальних соціально-психологічних проблемах особистості; прикладні аспекти соціальної психології (соціальні норми та цінності, моделі соціальної поведінки, психологію спілкування, психологією міжособистісних конфліктів</p>
<p>Чому можна навчитися (результати навчання)</p>	<p>Застосовувати методи дослідження соціально-психологічних явищ, розумітися на методах дослідження соціально-психологічних явищ, основах психології поведінки різних соціальних груп, актуальних соціально-психологічних проблемах особистості, прикладних аспектах соціальної психології, моделях соціальної поведінки психології спілкування, психології міжособистісних конфліктів.</p>
<p>Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)</p>	<p>Володіння методами нетрадиційних методик: візуальна психодіагностика (на основі симптоматики, ознак соціально-психологічних явищ); соціальний психоаналіз; психосемантика; екологічна психологія; вивчення ментальних характеристик (в тому числі життєвого шляху особистості); використання досвіду східної психології; створення високої ефективності експрес-методик; проведення групової психотерапії, тренінгів тощо.</p>
<p>Навчальна логістика</p>	<p>Зміст дисципліни: Предмет і завдання, проблема особистості в прикладній соціальній психології. Соціальна психологія як галузь психологічної науки. Суть соціально-психологічних явищ: цілі, організаційна структура, динаміка груп і колективів, процеси лідерства і партнерства, ціннісні орієнтації тощо. Взаємодія між людьми та її психологічне відображення як основа предмета соціальної психології. Соціальна психологія та інші галузі психологічної науки (загальна, вікова та педагогічна, психологія</p>

особистості тощо). Соціальна психологія та соціологія. Закони соціальної психології. Основні завдання соціальної психології у сучасному суспільстві. Загальна характеристика методів соціальної психології. Проблема особистості в соціальній психології 1. Поняття особистості. Співвідношення понять “особистість”, “індивід” та “індивідуальність”. Поняття соціальної установки, (настановлення), ціннісної орієнтації, спрямованості та позиції особистості. Соціальна типологія особистості. Поняття соціалізації та соціальної орієнтації особистості. Значення групових і суспільних норм. Проблема становища особистості в групі, в системі комунікативних, інтерактивних і перцептивних впливів. Поняття соціально-психологічного тренінгу. Механізм соціальної регуляції поведінки особистості. Категорії “ставлення”, “спрямованість”, “ціннісна орієнтація” тощо. Емоційний, когнітивний та поведінковий компоненти соціальних установок (настановлень). Функції соціальних установок (настановлень) у регуляції соціальної поведінки особистості. Мотиви соціальної поведінки. Психологія міжособистісних відносин. Міжособистісні відносини у групі, колективі як система. Структура ділових відносин. Структура особистих відносин. Міжособистісні ролі в групі. Сприйняття людини людиною: соціально-психологічні механізми. Статус особистості у структурі міжособистісних відносин. Роль міжособистісного сприйняття у процесі спілкування. Інтерпретація причин поведінки іншої людини — явище каузальної атрибуції. Позиція, статус, роль особистості у групі. Групові норми та цінності. Поняття санкцій, соціального контролю в соціальній психології. Соціально-психологічне дослідження малих груп: соціометричний напрямок (Дж. Морено), соціологічний напрямок (Е. Мейо), школа “групової динаміки” (К. Левін). 3. Класифікація малих груп: первинні та вторинні групи. Формальні та неформальні групи, групи членства та референтні групи. Структура малої групи. Мікрогрупи та угруповання. Становище індивіда в групі. Значення різних типів малих груп для детермінації поведінки індивіда. Структурні й динамічні аспекти малих груп. 4. Група та організація (психологічні ознаки). Проблема розвитку та динаміки групи. Принцип діяльного опосередкування групової активності. Етапи становлення групових суб’єктів. Основні процеси та фази динаміки малих груп. Феномени “групової свідомості”. Феномен “групового тиску”. Інтерпретація понять “конформізм”, “конформність”, “конформна поведінка”. Групова згуртованість. Лідерство і керівництво в малих групах. Розрізнення понять “лідер” і “керівник”. Роль групової дискусії. Феномен “зрушення ризику” і його роль у поясненні природи групового рішення. Групові конфлікти. Методи підвищення ефективності прийняття рішень групою: “Брейнстормінг”, “синектика” тощо. Ефективність діяльності малої групи. Групова згуртованість. Соціально-психологічні проблеми та прикладні дослідження у сфері масових комунікацій. Соціально-психологічні процеси та феномени у сфері психології впливу та

	<p>реклами. Соціально-психологічні проблеми та дослідження у сфері права та регуляції протиправної поведінки. Соціальна психологія пенетенціарних систем. Соціальна психологія сім'ї та сімейних відносин</p> <p>Види занять: лекції, практичні Методи навчання: дискусія, аутотренінг, тренінгові вправи Форми навчання: очна, заочна, дистанційна</p>
<p>Пререквізити</p>	<p>Знання з основ психології, менеджменту, загальні та фахові знання, отримані на другому (бакалаврському) рівні освіти.</p>
<p>Інформаційне забезпечення з фонду та репозитарію НТБ НАУ</p>	<p>Науково-технічна бібліотека НАУ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Андреева Г. М. Социальная психология: Учебник для высш. учеб. завед. — М.: Аспект Пресс, 2003. 2. Андреева Г. М., Богомолова Н. Н., Петровская Л. А. Зарубежная социальная психология XX столетия: Теоретические подходы: Учеб. пособие для вузов. — М.: Аспект Пресс, 2001. 3. Андреева Г. М. Психология социального познания: Учеб. пособие для высш. учеб. завед.— М.: Аспект Пресс, 2000. 4. Белинская Е. П., Тихомандрицкая О. А. Социальная психология личности: Учеб. пособие для вузов.— М.: Аспект Пресс, 2001. 5. Журавлев А. Л., Соснин В. А., Красников М. А. Социальная психология: Учеб. пособие. — М.: ФОРУМ, ИНФРА-М, 2006. 6. Казмиренко В. П. Социальная психология организаций.— К.: МАУП, 1994. 7. Корнев М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія.- К.:Либідь, 1995. - 304 с. 7. Крижанская Ю. С., Третьяков В. П. Грамматика общения. — М.: Смысл; СПб.: Питер, 2005. 13 8. Кричевский Р. Л., Дубовский Е. М. Социальная психология малой группы. — М.: Аспект Пресс, 2001. 9. Куницына В. Н., Казаринова Н. В., Погольша В. М. Межличностное общение: Учебник для вузов. — СПб.: Питер, 2001. 8. Орбан-Лембрик Л.Е Соціальна психологія: Навч. посібник. — Київ: Академвидав, 2003. 10. Майерс Д. Социальная психология. — СПб.: Питер, 1998. 11. Методология и методы социальной психологии / Под ред. Е. В. Шороховой. — М., 1977. 12. Обозов Н. Н. Психология межличностных отношений. — К.: Рад. шк., 1982. 13. Общение и оптимизация деятельности / Под ред. Г. Андреевой, Янушека. — М.: Изд-во МГУ, 1987. 14. Парыгин Б. Д. Социальная психология. — СПб.: Изд-во СПбГУП, 2003. 15. Пайнс Э., Маслач К. Практикум по социальной психологии: Пер. с англ. — СПб.: Питер, 2000. 16. Робер М., Тильман Ф. Психология индивида и группы. — М.: Прогресс, 1988. 17. Росс Л., Никсбет Р. Человек и ситуация. — М.: Аспект Пресс, 1999. 18. Сарджвеладзе Н. И. Личность и ее взаимодействие с социальной сферой. — Тбилиси: Мецниереба, 1989.

	<p>19. Свеницкий А. Л. Социальная психология: Учебник. — М.: Проспект, 2003.</p> <p>20. Социальная психология: Хрестоматия / Сост.: Е. П. Белинская, О. А. Тихомандрицкая.— М.: Аспект Пресс, 1999.</p> <p>21. Совместная деятельность / Под ред. А. А. Журавлева, П. Н. Шихарева. — М.: Наука, 1988.</p> <p>22. Тейлор Ш., Пипло Л., Сирс Д. Социальная психология. — СПб.: Питер, 2004.</p> <p>23. Трусов В. П. Социально-психологические исследования когнитивных процессов.— М.</p> <p>4. Фридман Л.М., Кулагина И.Ю. Психологический справочник учителя. – М.: Просвещение. – 1991.- 288 с.</p>
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія теоретичного навчання, проєктор
Семестровий контроль, екзаменаційна методика	Залік
Кафедра	Соціальних технологій
Факультет	Лінгвістики та соціальних комунікацій
Викладач(і)	<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>ШБ викладача Котикова О.М. Посада: завідувач кафедри Науковий ступінь: доктор педагогічних наук Вчене звання: професор Профайл викладача: Тел.: +38 096 4423402</p> </div> </div>
Оригінальність навчальної дисципліни	Авторський курс
Лінк на дисципліну	

Розробник

Котикова О.М.